

УДК 658.012.8

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.86-36>**Гетьманенко Ю.О.**

кандидат економічних наук,
доцент кафедри бізнес-економіки та маркетингу
Черкаський державний фаховий бізнес-коледж
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-2864-9193>

Здир В.А.

кандидат економічних наук,
завідувач кафедри бізнес-економіки та маркетингу
Черкаський державний фаховий бізнес-коледж
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1558-9618>

Полях С.С.

кандидат економічних наук,
завідувач кафедри фінансового моніторингу та підприємництва
Черкаський державний фаховий бізнес-коледж
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6825-5083>

Getmanenko Yuliia

Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor at the Department of Business Economics and Marketing
Cherkasy State Business College

Zdir Viktor

Candidate of Economic Sciences,
Head of the Department of Business Economics and Marketing
Cherkasy State Business College

Poliakh Sergii

Candidate of Economic Sciences,
Head of the Department of Financial Monitoring and Entrepreneurship
Cherkasy State Business College

УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

MANAGEMENT OF THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF AN ENTERPRISE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

У статті досліджено сутність економічної безпеки підприємства, виокремлено суб'єкт та об'єкт управління у системі її забезпечення. Розглянуто підходи до визначення поняття економічної безпеки підприємства, а також звернено увагу на мету створення системи безпеки на підприємстві. Акцентовано увагу на функціональному призначенні системи безпеки, яке полягає в превентивному виявленні загроз, комплексному захисті ресурсів і персоналу підприємства, а також у забезпеченні його сталої конкурентоспроможності. Обґрунтовано, що для того, щоб система економічної безпеки була ефективною, вона має відповідати принципам комплексності, цілепокладання, закономірності, активності та спрямованості. Визначено напрями зміцнення економічної безпеки підприємства в умовах євроінтеграції. Встановлено, що у сучасних умовах господарювання економічна безпека набуває статусу складної багаторівневої системи, оскільки потребує захисту всіх її складових на різних ієрархічних рівнях.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, управління, система, підприємство, алгоритм, євроінтеграція.

This article defines the concept of an enterprise's economic security, identifies the subject and object of management within the economic security system, examines approaches to ensuring the economic security of an enterprise, highlights the purpose of establishing a security system within an enterprise and outlines the functions performed by the security management system and the specific features of its implementation at the enterprise level. Economic security can be ensured only through the comprehensive application of relevant measures and an understanding of the importance of maintaining security across all structural units of an enterprise. It is recognized that the primary objective of the economic security system is to ensure the stable operation of enterprises and to

prevent or eliminate existing or latent threats. Enterprise economic security is defined as a state in which its activities are protected, achieved through a combination of the enterprise's various components (financial, legal, capital, technical, human resources, socio-psychological, etc.). The economic security of modern enterprises should be regarded as a system of interaction between key structural elements. It has been stated that an enterprise's economic security is determined by the influence of the external environment, which is constantly changing in a market economy and cannot be stable or permanent. It has been determined that for a system of economic security to be effective, it must adhere to the principles of comprehensiveness, goal orientation, regularity, proactivity and focus. It has been defined that, in modern economic conditions, economic security takes on the status of a complex, multi-level system, as it requires the protection of all its components at various hierarchical levels. The article identifies ways to strengthen an enterprise's economic security in the context of European integration. These aspects should be considered in further research on the evaluation of enterprise economic security, taking into account current realities and prospects for the future development of enterprises. An algorithm for managing the economic security system of an enterprise is proposed. It enables the analysis and assessment of an enterprise's internal potential and supports the implementation of its economic security strategy.

Keywords: economic security of the enterprise, management, system, enterprise, principles, algorithm, European integration

Постановка проблеми. У сучасних умовах проблема економічної безпеки є актуальною, оскільки підприємства працюють в умовах різних зовнішніх та внутрішніх ризиків, а конкурентне економічне середовище приховує численні загрози. Ця обставина вимагає від суб'єктів управління підприємством побудови комплексної системи, спрямованої на підвищення рівня економічної безпеки. Сучасна кризова ситуація та процеси модернізації країни зумовлюють ведення цілеспрямованої діяльності у сфері забезпечення економічної безпеки підприємств.

За останнє десятиліття світова політична економіка пережила період глибоких структурних перетворень, що характеризуються загостренням геополітичного суперництва, фрагментацією міжнародної торгівлі, порушенням ланцюжків постачань і економічними потрясіннями, що почастішали [17]. Економічна взаємопов'язаність, яка тривалий час вважалася основним фактором ефективності та зростання, одночасно виявляється потенційним джерелом уразливості, стратегічної залежності та політичного тиску [18]. Таким чином, уряди країн із розвинутою економікою переглядають відносини між ринком та державою, знову ставлячи промислову політику до центру економічного управління [12].

Роль наднаціональних інститутів полягала переважно у створенні рамкових умов функціонування ринку, а не в активному регулюванні розподілу капіталу чи підтримці конкретних галузей [19]. Довгий час селективна промислова політика вважалася потенційно неефективною та несумісною з принципами єдиного ринку.

Однак останніми роками ця модель зазнала значних змін. Технологічне суперництво між великими державами, що посилюється, і енергетична криза, викликана вторгненням Росії в Україну, виявили ступінь зовнішньої залежності європейської економіки [14]. Залежність від обмеженої кількості постачальників напівпровідників, критично важливої сировини та викопного палива стала серйозним макроекономічним та геополітичним ризиком. У відповідь на це ЄС розширив свій інструментарій політики, включивши до нього не лише традиційне ринкове регулювання, а й скоординовані інвестиції у стратегічні технології, гнучкіші правила надання державної допомоги, промислові альянси, перевірку іноземних інвестицій та

ініціативи, спрямовані на підвищення енергетичної та сировинної стійкості [13].

Ці ініціативи свідчать про формування нової парадигми економічної політики, яку можна назвати «економічною безпекою» або «стратегічним суверенітетом» [15]. У рамках цієї парадигми конкурентоспроможність розглядається не тільки як результат ефективності ринку, а й як функція стійкості, технологічного потенціалу та здатності керувати системними ризиками. Таким чином, економічна політика перестає бути нейтральною з погляду форм регулювання ринку та стає інструментом активного формування виробничих структур [17].

Незважаючи на зростаючу політичну значущість цих змін, їхній економічний аналіз залишається неповним. У існуючій літературі задокументовано посилення державного втручання в економіку, геополітизацію торгової політики та перехід до стратегічної автономії, але часто приділяється увага інституційним та політичним аспектам. Досі не існує всеосяжної політико-економічної концепції, яка систематично пояснювала б, як порядок денний економічної безпеки змінює логіку економічного управління в ЄС і які наслідки ця трансформація може мати для продуктивності, конкурентоспроможності та структурного розвитку європейської економіки. Комплексно-цілісний підхід до системи управління економічною безпекою підприємств визначається набором управлінських, технологічних, організаційних і профілактичних заходів, реалізація яких дозволяє використовувати стратегію підприємства та забезпечувати безпеку від потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика економічної безпеки підприємства в умовах трансформаційних змін є актуальною та досліджується багатьма науковцями.

Згідно з визначенням О.В. Ареф'євої, економічна безпека підприємства являє собою сукупність теоретичних положень, що описують не лише внутрішні процеси організації, а й характер її взаємодії із зовнішнім середовищем та іншими суб'єктами господарювання [1]. Автор поєднує теорію та практику для ефективного управління ресурсами підприємства.

О.І. Барановський визначає економічну безпеку як якісний показник фінансових продуктів, що мінімізує ризики втрат для клієнтів внаслідок управлінських

прорахунків чи зловживань. Ключовим аспектом такої безпеки є забезпечення зобов'язань щодо повернення вкладених коштів у повному обсязі [2]. Автор робить головний акцент на гарантійному поверненні грошей та зниженні ризиків через погане управління або зловживання.

У розумінні В.М. Геєця та М.О. Кизима економічна безпека – це стан, при якому підприємство надійно захищене від будь-яких внутрішніх та зовнішніх загроз, здатних завдати шкоди його основним інтересам [3]. Автори фокусують увагу на надійному захисті та стійкості бізнесу в умовах ринку.

Згідно з позицією О.М. Ляшенка економічна безпека підприємства є структурним елементом забезпечення національної економічної безпеки. У роботі обґрунтовується комплекс завдань, що підлягають виконанню на кожному ієрархічному рівні, включаючи рівень підприємства [7]. Автор вважає, що економічна безпека утворює базовий мікрорівень єдиної ієрархічної системи, де формується реальний економічний потенціал.

С.Т. Пілецька визначає економічну безпеку, як надійний захист економічних інтересів підприємства та мінімізації потенційних загроз, який може здійснюватися лише за умови чіткої фіксації ключових стратегічних векторів її забезпечення [8]. Автор робить акцент на захисті інтересів та мінімізації ризиків лише за умови чіткого визначення пріоритетів, цілей і напрямів розвитку підприємства.

Разом з тим, незважаючи на різноманітність наукових публікацій з даної проблеми, аналіз робіт представ-

лених вчених свідчить про відсутність обґрунтованого алгоритму щодо управління економічною безпекою підприємства в умовах євроінтеграції.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є визначення теоретико-методологічних засад і розробка алгоритму управління економічною безпекою підприємства в умовах євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах євроінтеграції підприємства змушені адаптуватися до умов політичної та соціально-економічної нестабільності та вести пошук вирішення найскладніших проблем та шляхів зниження загроз своєму функціонуванню, оскільки економічна безпека виступає важливою умовою збереження матеріально-технічної бази підприємств. Результати проведеного дослідження щодо розуміння сутності економічної безпеки підприємства представлені на рисунку 1.

Таким чином, під економічною безпекою підприємства слід розуміти положення його максимальної захищеності, яке забезпечується за рахунок регулярного застосування заздалегідь розроблених та затверджених комплексних методів правового, організаційного, фінансового, технічного та інформаційного характеру, спрямованих на виявлення та подальше запобігання загрозам (або ризикам). Тобто це не просто відсутність явних збитків, відображених у фінансовій звітності, або офіційного банкрутства підприємства, а скоріше створення умов для стабільного функціонування та розвитку бізнесу, його здатності адаптуватися до мінливих умов та ефективно протистояти негативним впливам.

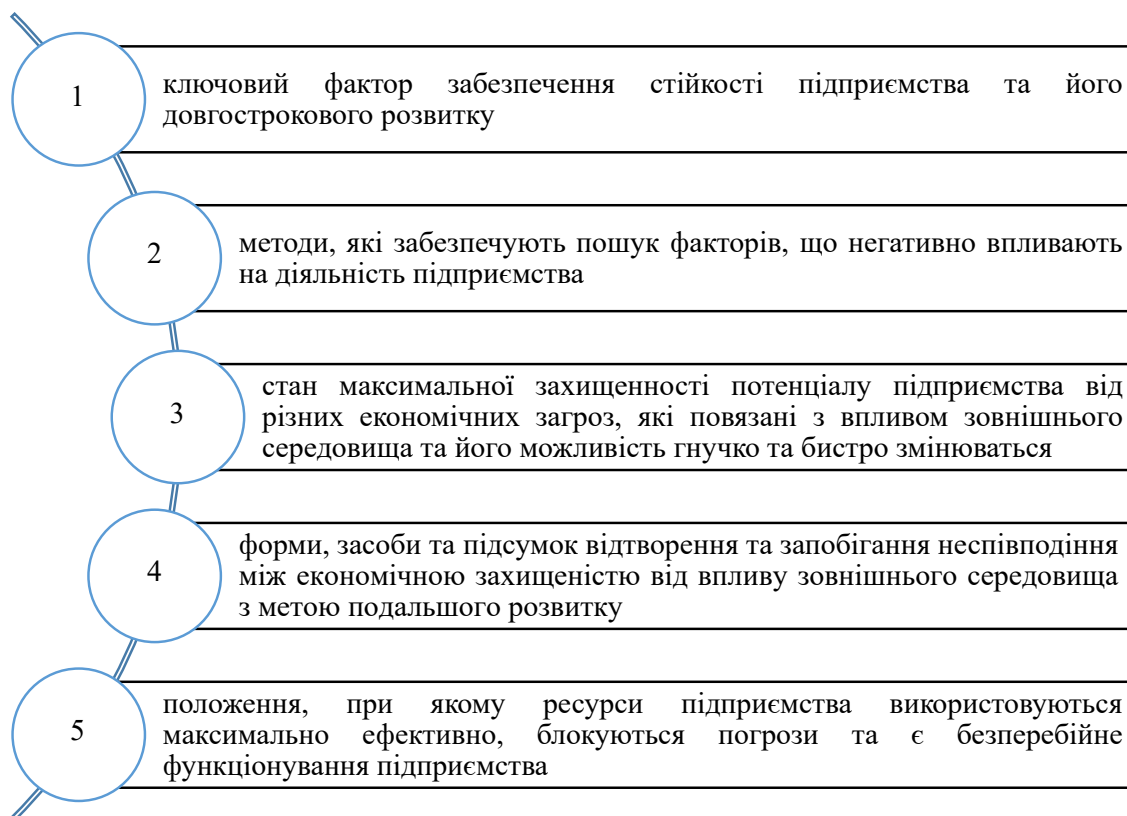

Рис. 1. Підходи до визначення «економічна безпека підприємства»

Джерело: складено авторами на основі [4; 5; 6; 9; 11; 16]

Економічна безпека підприємства – це складна і багатогранна система, що являє собою сукупність з безлічі взаємозалежних елементів, вкладених у досягнення загальної глобальної мети – підвищення ефективності діяльності підприємства (рис. 2).

Ключовим завданням економічної безпеки є забезпечення сталого розвитку та високої результативності діяльності компанії. Основні функціональні завдання представлені на рисунку 3.

Постійні зміни та трансформації в різних середовищах впливають на економічні процеси, наголошуючи на цілях забезпечення стійкої, безпечної економіки та

зниження впливу на ряд багатовекторних факторів. Більш того, нагальні потреби економіки, що постійно трансформуються, вимагають негайного вирішення проблем безперервного вдосконалення управління та швидкої адаптації до сучасних викликів управління.

Євроінтеграція вимагає від українських підприємств повної адаптації до стандартів ЄС. Це передбачає перехід на екологічні норми (Green Deal), оновлення технологій, захист даних та гармонізацію фінансової звітності, що одночасно посилює стійкість бізнесу та відкриває безперешкодний доступ до Єдиного цифрового ринку ЄС.

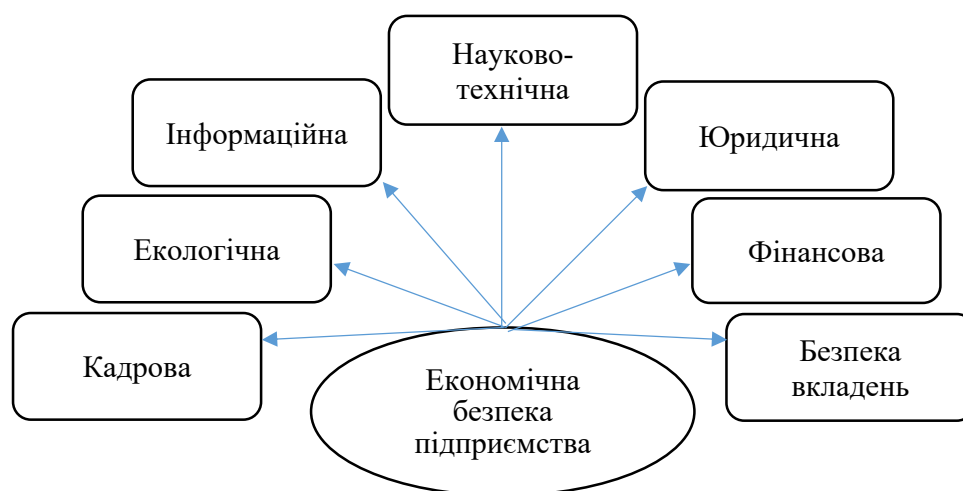

Рис. 2. Основні елементи системи економічної безпеки підприємства в умовах євроінтеграції

Джерело: запропоновано авторами

Рис. 3. Основні завдання економічної безпеки підприємства в умовах євроінтеграції

Джерело: запропоновано авторами

Сучасні реалії воєнного часу створюють значні виклики для економічної стабільності, зокрема через руйнування інфраструктури, зниження інвестиційної привабливості, відтік робочої сили та необхідність спрямування значних ресурсів на оборону [10]. Стійкий розвиток діяльності підприємств потребує вдосконалення системи управління економічною безпекою.

Основними факторами, які негативно впливають на рівень економічної безпеки підприємства в умовах євроінтеграції є:

- недостатній рівень інвестиційної та правової привабливості, який обумовлений низькими позиціями країни у міжнародних рейтингах ділового клімату;
- недостатня комплексність оцінки, що визначається недооцінкою значимості окремих функціональних складових безпеки підприємства;
- значний вплив зовнішніх факторів, який проявляється у підвищенні ролі макроекономічних, інвестиційних та інноваційних ризиків.
- незадовільні фінансові результати, які обумовлені низькою ефективністю операційної діяльності та нестабільним фінансовим станом підприємств;
- негативна динаміка розвитку, яка проявляється у скороченні кількості нових підприємств та загального зниження обсягів господарської діяльності;
- зниження конкурентоспроможності, що обумовлено низькою інноваційною активністю та слабкою ринковою позицією підприємств.

Для забезпечення сталого рівня економічної безпеки підприємства необхідно здійснювати комплексний контроль за всіма ключовими функціональними напрямками її діяльності. Під функціональними складовими економічної безпеки розуміється система відокремлених за змістом векторів захисту, сукупність яких формує загальну систему безпеки підприємства.

Отже, у контексті євроінтеграції ключовими векторами зміцнення економічної безпеки підприємства є:

- посилення поточної захищеності бізнес-процесів;
- максимізація рентабельності профільної діяльності;
- оптимізація ефективності використання виробничих ресурсів;
- підтримка високої ліквідності активів для запобігання ризикам неплатоспроможності та банкрутства;
- нарощування науково-технічного та інноваційного потенціалу».

Система економічної безпеки підприємства має індивідуальний характер. Її архітектура безпосередньо зумовлена специфікою виробничого потенціалу, ефективністю бізнес-процесів, кваліфікацією персоналу, а також рівнем виробничої дисципліни та зовнішніми факторами ризику, характерними для конкретної галузі.

Система безпеки підприємства має комплексний характер. Її завдання полягає у охопленні всіх ключових напрямів: економічного, інформаційного, кадрового, екологічного та техногенного. Головна мета даної системи – оперативне виявлення та нейтралізація внутрішніх та зовнішніх загроз, що гарантує стабільність бізнес-процесів та досягнення поставлених цілей підприємства.

Таким чином, система забезпечення економічної безпеки підприємства – це сукупність взаємозалежних між собою правових, організаційних та інженерно-тех-

нічних заходів, спрямованих на захист від реальних та потенційних загроз.

Мета системи економічної безпеки полягає у своєчасному виявленні та запобіганні зовнішніх та внутрішніх небезпек та загроз, безперерйної діяльності підприємства та досягненні ним намічених цілей бізнесу.

При управлінні економічною безпекою підприємства необхідно враховувати те, що створити універсальну систему економічної безпеки, яка буде придатною для будь-якого підприємства неможливо, оскільки кожне підприємство унікальне, тому що має свої особливості роботи, можливості, потенціал та орієнтоване на певну частку ринкового сегмента.

Суб'єктом управління у системі управління економічною безпекою підприємства виступають фахівці, які забезпечують економічну безпеку підприємства загалом.

Об'єктом управління у системі управління економічною безпекою підприємства є функція економічної безпеки, джерела ресурсів та відносини інтересів і загроз, що виникають як між організацією та іншими економічними суб'єктами, так і всередині підприємства.

Розробка системи управління економічною безпекою підприємства засновано на основі наступних принципів:

- комплексності, який закликає до забезпечення економічної безпеки у всіх аспектах діяльності підприємства, а також у кожному окремому структурному підрозділі підприємства, тобто являє собою правила щодо забезпечення, організації та управління економічною безпекою у всіх сферах діяльності підприємства;
- цілепокладання, тобто вся робота із захисту підприємства від загроз має бути здійснена відповідно до поставлених цілей підприємства;
- законності, цей принцип передбачає, що всі дії щодо організації, забезпечення та управління економічною безпекою підприємства повинні бути виконані в рамках чинної нормативно-правової основи;
- активності, даний принцип закликає до швидкого реагування на загрози, що виникли;
- спрямованості, тобто всі сили служби забезпечення економічної безпеки повинні бути задіяні з метою мінімізації впливу загроз.

Система безпеки підприємства створюється з метою виконання наступних функцій: прогнозування, виявлення, попередження, зниження впливу небезпек та загроз, забезпечення захищеності діяльності підприємства та його персоналу, збереження майна, створення сприятливого конкурентного середовища, ліквідації наслідків, які завдали шкоди тощо.

Алгоритм системи управління економічною безпекою підприємств, включає виконання низки дій (рис. 4):

- аналітичних (етап 1 й 2);
- оптимізаційних (етап 3);
- оціночних (етапи з 4 по 6).

Результати самооцінки дозволять підприємству оцінити поточний рівень економічної безпеки, і у разі знаходження порогових значень у червоній та жовтій зонах вжити аналітичних та оптимізаційних дій для покращення стану рівня економічної безпеки на підприємстві.

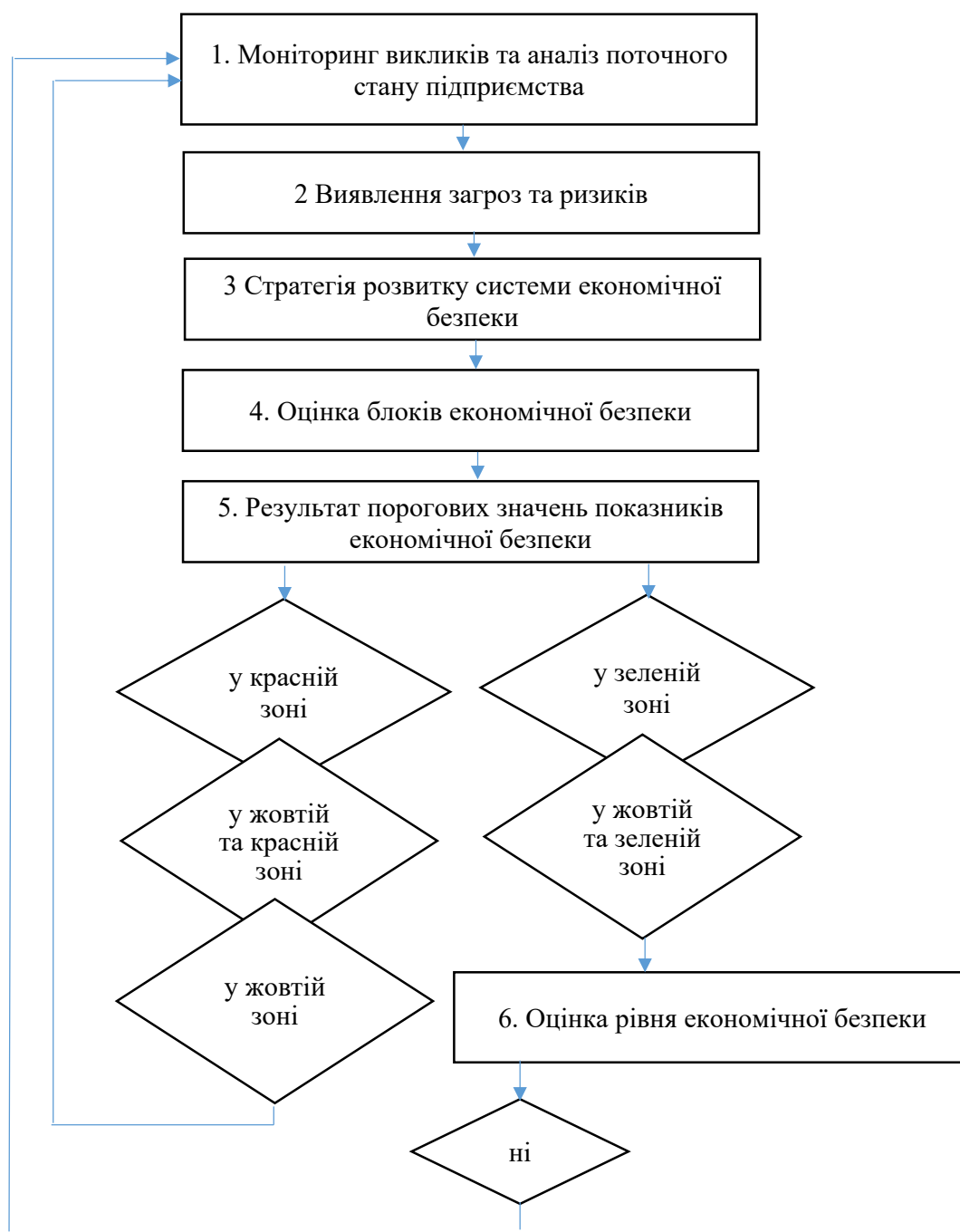

Рис. 4. Алгоритм системи управління економічною безпекою підприємства в умовах євроінтеграції

Джерело: запропоновано авторами

Запропонований алгоритм системи управління економічною безпекою підприємства дозволяє проводити аналіз та оцінку внутрішнього потенціалу підприємства та забезпечити реалізацію стратегії економічної безпеки підприємства в умовах євроінтеграції.

Висновки. Економічна безпека підприємства є надзвичайно динамічним станом, який потребує постійного контролю та оцінки ризику. Основа економічної безпеки полягає в ефективності служби, яка зосереджена на запобіганні та усуненні погроз й шкоди від негативних впливів на різні аспекти економічної безпеки.

Систему управління економічною безпекою підприємства можна визначити як комплекс організаційно-управлінських, режимних, технічних, профілактичних та пропагандистських заходів, спрямованих на захист інтересів підприємства як від зовнішніх, так і від внутрішніх загроз. Необхідно враховувати і те, що система безпеки підприємства зможе вирішувати завдання, якщо вона ефективно сформована, її організацію та подальшу діяльність буде доручено професійним компетентним фахівцям із забезпечення економічної безпеки підприємства.

З метою підвищення ефективності управління економічною безпекою підприємства в контексті євроінтеграційних процесів доцільно реалізовувати комплекс стратегічних заходів, а саме: підвищення стійкості поточної діяльності до зовнішніх та внутрішніх загроз; зростання рентабельності основних

бізнес-процесів та підвищення продуктивності використання ресурсів; управління ліквідністю активів як ключового інструменту запобігання неплатоспроможності та фінансовій неспроможності; активізація інноваційної діяльності та модернізація технологічної бази підприємства.

Список використаних джерел:

1. Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т., Кравчук Н. М. Адаптивне управління фінансовою стійкістю підприємства при забезпеченні його економічної безпеки. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. Вип. 1 (75). Ч. 1. С. 80–90. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-1-12>
2. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення). Київ : КНТЕУ. 2004. 760 с.
3. Геєць В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С., Черняк О. І. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство. Харків : ВД «ІНЖЕК». 2006. 240 с.
4. Горбач, С., Щебель, А., Сидоренко, Ю., Куриленко, О., Білич, В. Економічна безпека підприємств: складові та забезпечення. *Київський економічний науковий журнал*, 2024. № 7. С. 51–55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-7-7>
5. Заміська О. С., Федоренко Т. В. Економічна безпека підприємства: сучасні виклики та загрози. *Інтелектуалізація логістики та управління ланцюжками поставок*. 2024. вип. 26, С. 75–79. DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2024-26-6>
6. Кучкова, О., Малик, О. Інновації та технології як фактор соціально-економічної безпеки підприємства в умовах євроінтеграції. *Молодий вчений*. 2025. №2 (133). С. 205–208. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2025-2-133-9>
7. Ляшенко О. М., Погорелов Ю. С., Безбожний В. Л. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : монографія. Луганськ : Елтон-2. 2010. Т. 1. 282 с.
8. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Кравчук Н. М. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1 (42). С. 64–69. DOI: <https://doi.org/10.37405/1729-7206>
9. Садовяк М. С., Бегейло Н. В., Феник В. О., Приступа А. А., Матвієвський Н. А., Запісоцький І. В., Ільчишин М. З. Особливості економічної безпеки підприємства. *Інтернаука*. 2023. № 9(1). С. 106–116.
10. Скорик М. О., Даниленко С. В. Євроінтеграція як рушій економічних змін в Україні під час війни. *Бізнес Інформ*. 2025. №3. С. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-3-41-47>
11. Шляхетко, В. В., Гобела, О. В. Економічна безпека підприємства: генезис та сучасні пріоритети забезпечення. *Трансформаційна економіка*. 2026. №3 (16). С. 166–171. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2026-16-27>
12. Aggarwal V. K., Reddie A. W. New economic statecraft: Industrial policy in an era of strategic competition. *Issues & Studies*. 2020. Vol. 56. № 2. P. 2040006. DOI: 10.1142/S1013251120400068
13. Di Carlo, D., Schmitz, L. Europe first? The rise of EU industrial policy promoting and protecting the single market. *Journal of European Public Policy*. 2023. № 30(10). P. 2063–2096.
14. Fiott, D. In every crisis an opportunity? European Union integration in defence and the War on Ukraine. *Journal of European Integration*. 2023. № 45(3). P. 447–462.
15. Kahler, M. Economic security in an era of globalization. *The Pacific Review*. 2004. № 17(4). P. 485–502.
16. Korytko T., Piletska S., Kulinich T., Miahkykh I., Likhota O. Formation of a Model for Assessing the Level of Financial Security of an Enterprise in a Changing External Environment. *Ekonomista*. 2025. № 4. P. 479–495. DOI:10.52335/економіка/203592
17. Lavery, S. Rebuilding the fortress? Europe in a changing world economy. *Review of International Political Economy*. 2024. № 31(1). P. 330–353. DOI: <https://doi.org/10.1080/09692290.2023.2211281>
18. Leonard, M., Pisani-Ferry, J., Ribakova, E., Shapiro, J., Wolff, G. Securing Europe's economic sovereignty. *Survival*. 2019. № 61(5). P. 75–98. DOI:10.1080/00396338.2019.1662148
19. McNamara, K. R. Transforming Europe? The EU's industrial policy and geopolitical turn. *Journal of European Public Policy*. 2024. № 31(9). P. 2371–2396.

References:

1. Arefieva O. V., Piletska S. T., Kravchuk N. M. (2020) Adaptivne upravlinnia finansovoiu stiikistiu pidpriemstva pry zabezpechenni yoho ekonomichnoi bezpeky [Adaptive management of enterprise financial stability in ensuring its economic security]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi – Problems of Systemic Approach in Economics*, vol. 1 (75), part 1, pp. 80–90. Available at: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-1-12> (in Ukrainian)
2. Baranovskiy O. I. (2004) Finansova bezpeka v Ukraini (metodolohiia otsinky ta mekhanizmy zabezpechennia) [Financial security in Ukraine (methodology of assessment and mechanisms of provision)]. Kyiv: KNTEU, 760 p. (in Ukrainian)
3. Heiets V. M., Kyzym M. O., Klebanova T. S., Cherniak O. I. (2006) Modeliuvannia ekonomichnoi bezpeky: derzhava, rehion, pidpriemstvo [Modeling economic security: state, region, enterprise]. Kharkiv: INZhEK, 240 p. (in Ukrainian)
4. Horbach S., Shchebel A., Sydorenko Yu., Kurylenko O., Bilych V. (2024) Ekonomichna bezpeka pidpriemstv: skladovi ta zabezpechennia [Economic security of enterprises: components and provision]. *Kyivskiy ekonomichnyi naukovyi zhurnal – Kyiv Economic Scientific Journal*, no. 7, pp. 51–55. Available at: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-7-7> (in Ukrainian)
5. Zamiska O. S., Fedorenko T. V. (2024) Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: suchasni vyklyky ta zahrozy [Economic security of the enterprise: modern challenges and threats]. *Intelektualizatsiia lohistyky ta upravlinnia lantsiuhamy postavok – Intellectualization of Logistics and Supply Chain Management*, vol. 26, pp. 75–79. Available at: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2024-26-6> (in Ukrainian)
6. Kuchkova O., Malyk O. (2025) Innovatsii ta tekhnolohii yak faktor sotsialno-ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva v umovakh yevrointehratsii [Innovations and technologies as a factor of socio-economic security of the enterprise in the context of European integration]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, no. 2(133), pp. 205–208. Available at: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2025-2-133-9> (in Ukrainian)

7. Liashenko O. M., Pohorelov Yu. S., Bezbozhnyi V. L. (2010) Systema ekonomichnoi bezpeky: derzhava, rehion, pidpriemstvo [System of economic security: state, region, enterprise]. Luhansk: Elton-2, vol. 1, 282 p. (in Ukrainian)
8. Piletska S. T., Korytko T. Yu., Kravchuk N. M. (2022) Mekhanizm zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Mechanism for ensuring economic security of the enterprise]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy – Herald of Economic Science of Ukraine*, no. 1(42), pp. 64–69. Available at: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).64-69](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).64-69) (in Ukrainian)
9. Sadoviyak M. S., Begeilo N. V., Fenyk V. O., Prystupa A. A., Matviievskyi N. A., Zapisotskyi I. V., Ilchysyn M. Z. (2023) Osoblyvosti ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Features of economic security of the enterprise]. *Internauka – Internauka*, no. 9(1), pp. 106–116. (in Ukrainian)
10. Skoryk M. O., Danylenko S. V. (2025) Yevrointehratsiia yak rushii ekonomichnykh zmin v Ukraini pid chas viiny [European integration as a driver of economic change in Ukraine during wartime]. *Biznes Inform – Business Inform*, no. 3, pp. 41–47. Available at: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-3-41-47> (in Ukrainian)
11. Shliakhetko V. V., Hobela O. V. (2026) Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: henezys ta suchasni priorytety zabezpechennia [Economic security of the enterprise: genesis and modern priorities of provision]. *Transformatsiina ekonomika – Transformational Economy*, no. 3(16), pp. 166–171. Available at: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2026-16-27> (in Ukrainian)
12. Aggarwal V. K., Reddie A. W. (2020) New economic statecraft: Industrial policy in an era of strategic competition. *Issues & Studies*, no. 56(2), pp. 2040006. DOI: 10.1142/S1013251120400068
13. Di Carlo, D., Schmitz, L. (2023) Europe first? The rise of EU industrial policy promoting and protecting the single market. *Journal of European Public Policy*, no. 30(10), pp. 2063–2096.
14. Fiott, D. (2023) In every crisis an opportunity? European Union integration in defence and the War on Ukraine. *Journal of European Integration*, no. 45(3), pp. 447–462.
15. Kahler, M. (2004) Economic security in an era of globalization. *The Pacific Review*, no. 17(4), pp. 485–502.
16. Korytko T. Piletska S. Kulinich T. Miahkykh I. Likhota O. (2025) Formation of a Model for Assessing the Level of Financial Security of an Enterprise in a Changing External Environment. *Ekonomista*, no. 4, pp. 479–495. DOI:10.52335/ekonomika/203592
17. Lavery, S. (2024) Rebuilding the fortress? Europe in a changing world economy. *Review of International Political Economy*, no. 31(1), pp. 330–353. DOI: <https://doi.org/10.1080/09692290.2023.2211281>
18. Leonard, M., Pisani-Ferry, J., Ribakova, E., Shapiro, J., Wolff, G. (2019) Securing Europe's economic sovereignty. *Survival*, no. 61(5), pp. 75–98. DOI:10.1080/00396338.2019.1662148
19. McNamara, K. R. (2024) Transforming Europe? The EU's industrial policy and geopolitical turn. *Journal of European Public Policy*, no. 31(9), pp. 2371–2396.

Дата надходження статті: 22.07.2026

Дата прийняття статті до публікації: 14.08.2026

Дата публікації статті: 28.08.2026